

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΕ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2083	Μεγάλη Δευτέρα βράδυ 2 Ἀπριλίου 2018	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	---	---

1ος λόγος τοῦ σταυροῦ

Συγχώρησις

«Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι» (Λουκ. 23,34)

Ἄς δοξάσουμε τὸ Θεό, ἀγαπητοί μου, διότι παρ' ὅλη τὴν ἀτέλεια καὶ ἀμαρτωλότητά μας μᾶς ἀξιώνει νὰ εἰσέλθουμε στὴν ἑβδομάδα αὐτή. Ὀνομάζεται **Μεγάλη Ἑβδομάδα** ὄχι γιὰ τὸ μῆκος τῶν ὥρῶν τῆς ἀλλὰ γιὰ τὴ σημασία ὧσων συνέβησαν κατ' αὐτήν· αὐτὰ ἐορτάζουμε οἱ ὀρθόδοξοι στοὺς ναοὺς μας. Εἶνε γεγονότα κοσμογονικά, μπροστὰ στὰ ὁποῖα ὠχριοῦν καὶ ἐκμηδενίζονται τὰ γεγονότα τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Ἐκεῖνα λησμονοῦνται, «γενεαὶ πᾶσαι» ὁμως ὑμνοῦν καὶ θὰ ὑμνοῦν (ἐγκώμ. Μ. Σαβ.) ὅσα συνέβησαν τῇ Μεγάλῃ Ἑβδομάδᾳ.

Ὅπως λέει ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, **ὁ Κύριος** ἐπάνω στὸ Γολγοθᾶ **ἄνοιξε σχολεῖο** καὶ **ἔδρα** του ἔκανε τὸ **σταυρό**. «*Ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς*», εἶπε ὁ ἴδιος, «*πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν*» (Ἰω. 12,32). Κι ὅπως εἶπε ἕνας νεώτερος φιλόσοφος, **ὁ σταυρὸς εἶνε μαγνήτης**, ὁ ὑπέρθειος μαγνήτης, ποὺ ἐλκύει τὶς ἐκλεκτὲς ψυχὲς ὅπως ὁ φυσικὸς μαγνήτης ἐλκύει τὰ μέταλλα. Μόνο χυδαῖες ψυχὲς δὲν ἐλκύονται ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο τοῦ Θεανθρώπου.

Ὁ Χριστὸς μας λοιπὸν πάνω ἀπ' τὸ σταυρὸ ἄνοιξε τὰ χεῖλη του καὶ **μίλησε ἐπτὰ φορές**. Καὶ ἀπορεῖ κανεὶς, πῶς βρῆκε τὴν ψυχραιμία, ἡρεμία, νηφαλιότητα, ἀπάθεια, νὰ πῆ τοὺς λόγους αὐτοῦς, ποὺ καθένας εἶνε κ' ἕνα θαῦμα. Πρέπει νὰ τοὺς νιώσουμε βαθειά, νὰ γίνουιν βιωμά μας, νὰ «*συσταυρωθῶμεν*» κ' ἐμεῖς μαζί του ὅπως ψάλλουιν οἱ ὠραῖοι ὕμνοι (Μ. Δευτ. αἰν.).

Ἄς τολμήσουμε νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ σὲ καθέναν ἀπὸ τοὺς **ἐπτὰ λόγους** ποὺ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε πάνω ἀπ' τὸ σταυρό. Ἀρχίζουμε ἀπὸ τὸν **πρῶτο λόγο**, τὸ «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι*» (Λουκ. 23,34).

Κάτω ἀπὸ ποιὲς συνῆκες εἶπε ὁ Χριστὸς αὐτὸ τὸ λόγο; Τὸν εἶπε ἐνῶ κρεμόταν στὸ ξύλο τοῦ σταυροῦ, κι ἀπὸ κάτω ὄχι ἀνθρωποὶ ἀλλὰ θηρία ὠρούονταν, βλαστημοῦσαν, ἀσχη-

μονοῦσαν ἐναντίον του. Καὶ ὁ Χριστὸς, ποὺ εἶνε Θεός, **τί μπορούσε νὰ κάνει;** Μποροῦσε νὰ στείλῃ λεγεῶνες ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων νὰ τοὺς σαρώσῃ, μποροῦσε ν' ἀνοίξῃ χάσμα καὶ ἡ γῆ νὰ τοὺς καταπιῇ ζωντανούς, μποροῦσε νὰ τοὺς καταρασθῇ, μποροῦσε...

Δὲν ἔκανε τίποτε ἀπ' αὐτά. Ἄλλὰ ἄνοιξε τὸ ἄχραντό του στόμα, καὶ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς του εἶπε· «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι*». **Προσευχήθηκε ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν του**· προσευχήθηκε γιὰ τοὺς ἀρχιερεῖς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους, γιὰ τοὺς στρατιῶτες τὸν ἑκατόνταρχο καὶ τὸν Πιλάτο, γιὰ τὸ λαὸ ἐκεῖνον ποὺ τὴν ἡμέρα τῶν Βαΐων φώναζε «*Ὡσαννά*» καὶ ὕστερα φώναξε «*Σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν*» (Μάρκ. 11,9. Ἰω. 19,6).

Καθένας ἀπ' αὐτοὺς βέβαια εἶχε τὴν εὐθύνη του, κι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς βαθμολόγησε τὴν **εὐθύνη** καὶ τὴν **ἐνοχή** τους. Ἄλλη ἡ ἐνοχὴ τοῦ Ἰουδα καὶ ἄλλη τοῦ Πιλάτου. Ἐχεις κ' ἐσὺ εὐθύνη, Πιλάτε, ὑπογράφοντας τὴν καταδίκη μου, εἶπε, ἀλλὰ μεγαλύτερη εὐθύνη ἔχει αὐτὸς ποὺ μὲ παρέδωσε σ' ἐσένα (βλ. Ἰω. 19,11).

Εὐθύνη ἔχουν ὅλοι. Καὶ ὑπὲρ ὅλων προσευχήθηκε. Βρῆκε μάλιστα γι' αὐτοὺς τὴν πιὸ ἰσχυρὴ καὶ πειστικὴ **δικαιολογία**, ὅτι «δὲν ξέουιν τί κάνουν», **ἔχουν ἄγνοια**. Καὶ πράγματι πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔπειτα μετανόησαν. Ὅταν μετὰ τὴν Ἀνάστασι ὁ ἀπόστολος Πέτρος κήρυξε σ' αὐτοὺς, ἄλλαξαν, πίστεψαν καὶ ὁ Χριστὸς τοὺς δέχθηκε στὴν Ἐκκλησία του.

Συγχώρησις! Αὐτὸ μᾶς διδάσκει ὁ Χριστὸς μὲ τὸν πρῶτο λόγο του πάνω ἀπ' τὸ σταυρό. Μεγάλο πρᾶγμα ἡ συγχώρησις.

Ἀκόλουθοι καὶ **μιμηταὶ τοῦ Χριστοῦ** στὴν ἀρετὴ τῆς συγχωρήσεως ἦταν **οἱ ἀπόστολοι**. Ὁ πρωτομάρτυρας **Στέφανος**, ἐνῶ τὸν λιθοβολοῦσαν, προσευχόταν στὸν οὐράνιο Πατέρα· «*Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἀμαρτίαν ταύ-*

την» (Πράξ. 7,60). Μιμητής ακόμα ήταν **ὁ ἀπόστολος Παῦλος**, πού, ἐνῶ διωκόταν ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους του προσευχόταν γι' αὐτοὺς λέγοντας· Σὲ παρακαλῶ, Κύριε, βάλε ἐμένα στὴν κόλασι καὶ βάλε στὸν παράδεισο τοὺς συμπατριῶτες μου (βλ. Ῥωμ. 9,3). Μεγάλες ψυχές!

Ἔχουμε παραδείγματα καὶ ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἔθνους μας. Στὸ **Μεσολόγγι** οἱ ἥρωες ὑπερασπισταὶ του τὴν παραμονὴ τῶν Βαίων ἐτέλεσαν νύχτα τὴ θεία λειτουργία στὸ ναὸ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ἐκεῖ ἀλληλοσυγχωρήθηκαν, φιλήθηκαν, καὶ κοινώνησαν τὰ ἄχραντα μυστήρια ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Ῥωγῶν Ἰωσήφ. Ἦταν μία θεία κοινωνία σπάνια, πού τὰ δάκρυά τους ἔπεφταν μέσα στὸ δισκοπότηρο κι ἀναμειγνύονταν μὲ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ πλέον δὲν ἦταν ἄνθρωποι· ἥρωες ἦταν, «*λέοντες πῦρ πνεόντες*» κατὰ τὴ φράσι τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Καὶ ἐξώρμησαν, διέσπασαν τὸν κλοιό, καὶ προκάλεσαν τὸν παγκόσμιο θαυμασμό. Συγχώρησαν, καὶ συγχωρήθηκαν.

Παράδειγμα συγχωρήσεως δίνει ἐπίσης ὁ Γέρος τοῦ Μοριά, ὁ ἀθάνατος **Κολοκοτρώνης**. Ὅταν οἱ ἐχθροὶ του σκότωσαν τὸ γυιό του τὸν Πᾶνο, αὐτὸς δὲν ἐκδικήθηκε τὸ φονιά. Φάνηκε εὐγενὴς καὶ μακρόθυμος. Μία μέρα μάλιστα τὸν πῆρε καὶ τὸν ἔφερε στὸ σπίτι. Κι ὅταν ἡ μάνα του εἶδε τὸ φονιά, λέει· –Παιδί μου, τί κάνεις; τὸ φονιά μου ἔφερε ἐδῶ; Κι αὐτὸς τί εἶπε· –Σῶπα, μάνα· αὐτὸ εἶνε τὸ καλύτερο μνημόσυνο γιὰ τὸν σκοτωμένο!

Ἄς ἔλθουμε ὅμως τώρα, ἀγαπητοί μου, στὴν σκληρὴ ἐποχὴ μας, πού δυστυχῶς **δὲν δίνει συγχώρησι**. Δύο ῥήματα δὲν γνωρίζει νὰ πῆ, τὸ «εὐχαριστῶ» καὶ τὸ «συγχωρῶ». Μύρια καλὰ νὰ κάνης, εὐχαριστῶ δὲν ἀκοῦς. Σπάνιες οἱ εὐγνώμονες ψυχές, οἱ ἄλλοι τίποτα. Τὴν ἀγνωμοσύνη εἰσπράττουν σήμερα σὲ μεγάλο βαθμὸ ἰδίως οἱ γονεῖς. Δὲν γνωρίζει λοιπὸν ἡ ἀνθρωπότης τὸ «εὐχαριστῶ»· ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ «συγχωρῶ» γνωρίζει. Ἡ κακία εἶνε βαθειὰ ριζωμένη στὶς ψυχές, ἐνῶ ὁ Χριστὸς μᾶς λέει, ὅτι μᾶς συμφέρει νὰ συγχωροῦμε, γιατί ἂν δὲν συγχωρήσουμε τὸν ἄλλο δὲν θὰ συγχωρηθοῦμε κ' ἐμεῖς (βλ. Ματθ. 6,12,14-15· 18,21-35. Μάρκ. 11,25-26).

Θέλετε παραδείγματα; Πρὸ ἡμερῶν ἦρθαν στὴ μητρόπολι μιά **νύφη**, νέα γυναίκα, μαζί μὲ τὴν **πεθερά** της, ἡ ὁποία τὴν ὑπέβαλλε σὲ μαρτύριο. Δὲν θέλω ἐδῶ νὰ κάνω ψυχανάλυσι ἐπὶ τοῦ φαινομένου πού λέγεται πεθερά. Μέσα στὶς ἑκατὸ –τί λέω–, μέσα στὶς χίλιες πεθερὲς μία εἶνε εὐγενὴς ἐξαίρεσις· οἱ ἄλλες ζηλεύουν, γιατί κατὰ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου ὁ νέος ἀ-

γαπάει πλέον τὴ γυναίκα του περισσότερο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του (Γέν. 2,24. Ματθ. 19,5. Μάρκ. 10,7. Ἐφ. 5,31). Δὲν τὸ ὑποφέρουν. Μιά αἰτία τῶν διαζυγίων εἶνε ἡ κακία τῆς πεθερᾶς. Προσπάθησα λοιπὸν νὰ τὶς συμφιλιώσω. Λέω τῆς νέας· Κάνε τῆς μιὰ μετάνοια. Τῆς ἔκανε. –Μάνα, λέει, συχώρεσέ με. –Ὅχι...! ἐπέμενε ἡ πεθερά. Κι αὐτὴ δὲν ἀποκλείεται ὅμως νὰ εἶνε καὶ μέσ' στὴν ἐκκλησία, χωρὶς συναίσθησι τῆς ἀμαρτίας της.

Ἄλλο παράδειγμα. Στὴ Μάνη ὑπάρχει τὸ ἔθιμο τῆς ἐκδικήσεως, ἡ λεγόμενη **βεντέττα**. Λένε λοιπὸν ὅτι κάποτε σὲ ἡμέρα Παρασκευῆ ὠρίσθηκε ἕνας συγγενὴς νὰ σκοτώσῃ τὸν ἀντίπαλο. Καὶ γιὰ νὰ μὴ μείνη νηστικὸς ὅσο θὰ παραμονεύῃ, ἡ μάνα του τοῦ ἐτοίμασε φαγητὸ νηστήσιμο! Τὸ ὅτι θὰ σκότωνε ἄνθρωπο δὲν ἦταν τίποτα, τὸ νὰ καταλύσῃ ὅμως ἦταν ἀμαρτία!... Αὐτὴ εἶνε ἡ ὑποκριτικὴ θρησκεία.

Συγγνώμη λοιπὸν νὰ ζητήσουμε ὅλοι καὶ μάλιστα τὶς ἅγιες αὐτὲς ἡμέρες. Νὰ μιμηθοῦμε τὸν Θεάνθρωπο, ὅπως ἔκανε **ὁ ἀπόστολος Παῦλος** πού μᾶς προτρέπει· «*Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κάγω Χριστοῦ*» (Α' Κορ. 11,1). Ἄς ποῦμε κ' ἐμεῖς στὸν οὐράνιο Πατέρα γιὰ ὁποιοὺς τυχὸν μᾶς ἔβλαψαν ἢ ἀδίκησαν· «*Ἄφες αὐτοῖς*».

Ἄν θέλῃ ὁ Θεός, **θὰ συνεχίσουμε** νὰ ἐρμηνεύουμε ἕναν - ἕνα τοὺς **ἑπτὰ λόγους** πού εἶπε ὁ πάσχων Χριστὸς ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ σταυροῦ. Ἐξηγήσαμε τώρα ἐδῶ (**α'**) τὸ «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς...*» πολὺ λίγα εἶπαμε, γιατί κάθε λόγος τοῦ Χριστοῦ μας εἶνε πέλαγος νοημάτων καὶ μάλιστα οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ λόγοι του. Στὴ συνέχεια θὰ ἐξηγήσουμε (**β'**) τὸ «*Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου*» καὶ «*Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου*» (Ἰω. 19,26-27), κατόπιν (**γ'**) τὸ «*Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ*» (Λουκ. 23,43), ἔπειτα (**δ'**) τὸ «*Ἥλι ἡλί, λιμά σαβαχθανί; τοῦτ' ἔστι, Θεέ μου Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες;*» (Ματθ. 27,46), ἔπειτα (**ε'**) τὸ «*Διψῶ*» (Ἰω. 19,28), καὶ τέλος (**στ'**) τὸ «*Τετέλεσται*» (ἔ.ἀ. 19,30). Ὑπολείπεται (**ζ'**) τὸ «*Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου*» (Λουκ. 23,46).

Μὲ τὰ κηρύγματα αὐτὰ δὲν κάνουμε φιλολογία ἢ φιλοσοφία, δὲν μιλοῦμε ῥητορικὰ ἢ ποιητικὰ, οὔτε μὲ γλῶσσα Δημοσθένους οὔτε μὲ γλῶσσα Ὀμήρου· θὰ μπορούσαμε νὰ τὸ κάνουμε, ἀλλὰ δὲν θέλουμε. Προσπαθοῦμε νὰ μιλήσουμε ἀπλᾶ, ὅπως μίλησε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, ὥστε αὐτὰ πού λέμε νὰ γίνουν βιώματα καὶ **νὰ τὰ ἐφαρμόσουμε** πρὸς δόξαν Θεοῦ· ὄν, παῖδες Ἑλλήνων, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**